

Milja Šijakinjić

SADMICS

stripovi o stvarnosti na koju nas
niko nije upozorio

Za izdavača:

Strahinja Vujić

Grafička priprema:

Aleksandar Mijailović

Igor Bolta

Dizajn korica:

Ivica Stevanović

Lektura:

Biljana Vasić

Štampa:

Artprint media

Novi Sad

Tiraž:

1.000

Izdavač:

Jež izdavaštvo

www.jez.rs

Izdavač se zahvaljuje prijateljima bez čije pomoći
ova knjiga ne bi bila moguća.

SADMIĆ

STRIPOVI O STVARNOSTI
NA KOJU NAS
NIKO NIJE UPOZORIO

**HVALA BOŽICI,
LANI I
ALEKSANDRU**

PREDGOVOR

Sve nas koji volimo Sadmics ilustracije povezuje iskustvo slobodnog pada koji neprekidno traje još od završetka onog magičnog leta oko 2006.

Tad, kad smo igrali Sims na prvim računarima i puštali muziku na Winampu koju nam je neko narezao na CD, sanjali smo o tome da prevaziđemo naše male sobe i život u tranziciji, toj reči koju nismo razumeli, ali smo i te kako osećali njen uticaj. Svet izvan je delovao tako veliko, a naša okruženja malo, pa smo jedva čekali da pokažemo šta sve možemo kad napokon sasvim odrastemo.

Ipak, neprimetno, u naše ruke, raširene ka toj odrasloj budućnosti, nije stigla poklon kutija sa konačnom potvrdom naše genijalnosti, niti glamurozan život u kome imamo sve materijalno za čim smo čeznuli kao deca, naivno verujući kako sa tim dolazi i smisao života. Umesto nagrade, nakon tinejdž pobune, dobili smo kutiju sa čistim egzistencijalnim užasom, uz račune, kirije, listu za namirnice i planiranje kad ćemo oprati veš na devedeset, dok iz prevoza gledamo napolje u maglu zagađenja, kiša pada, a kolona vozila je nepregledna.

Skrolujući internetom, stariji, ali ne baš nužno mudriji, našli smo mesta gde smo konačno osetili prepoznavanje, sa nazivima poput *existential dread*, *perfekcionizam*, *imposter sindrom*, i konačno direktno osmotrili velike oči ambisa koji odavno nemo gleda u nas. Tako smo se i zadesili na psihoterapiji, ako smo mogli da je priuštimo, gde svake nedelje uporno podižemo naših 140 kilograma neprocesuiranih osećanja.

Na težinu je malo dodao i komšija iznad što sa balkona na nas sporadično izliva svest o smrtnosti. Istinu govoreći, možda smo i mi ponekad isto učinili za komšije ispod, gledajući grad kako se budi, osećajući neumitnost

konačnosti i jednaku neumitnost sastanaka i mejlova ako bismo do smrti hteli i da preživimo.

Tamo, u ogledalima hodnika na našim prekarnim poslovima, povremeno nas iznenade sopstvene oči otečene od plakanja, a onda se hrabro vraćamo u svoj open space, i nastavljamo nit straha da ipak nismo dovoljno dobri.

U potrazi za ukusom finansijske stabilnosti, svakog meseca na rafovima posmatramo najskuplju tunjevinu, kao i brda najskupljeg maslaca, pa na kraju ipak jedemo margarin. U naletu entuzijazma i očajja istovremeno, nekad i kupimo taj maslac, a možda i avokado. Pa šta i ako smo pri kraju s parama kad samo želimo da namažemo jedan debeo sloj sigurnosti i smisla preko parčeta nekog specijalnog hleba! Dajte i to, i incune, i jogu, danas, sada, jer mi nemamo radno vreme, nemamo ni slobodno vreme, ne znamo šta nas čeka sutra, i zaslužili smo malo skupe trenutne sigurnosti, makar bila u konzervi.

8 Naša potreba za konačnim pripadanjem utapa se u premium internacionalnu belu boju gde se sustiču svi elementi savršeno uređenih spoljnih i unutrašnjih svetova, utapa se i u postidičeno ćutanje kada se priča o zimovanjima i morima, a tamo nismo bili ni ove godine. Skrolujući društvenim mrežama povremeno nežno dotaknemo glavu psa goniča lajkova, u nastojanju da makar u onlajn svetu budemo ono što mislimo da bi drugi od nas hteli, dok u tišini svog srca nastavljamo potragu za odgovorom na pitanje ko smo zapravo.

U svakome od nas, na kraju radnog dana, za kancelarijskim ili home office stolom sedi Toza Vampir što se bori sa kreativnom blokadom. Ako bi se ta brana podigla, u bujici suza izašao bi šporet na drva dok miriše pečena paprika, stari usisivač što u detinjstvu zvuči kao najava sudnjeg dana, praško, stari televizor, dvorišne klompe i ona obična bela kanta u kojoj se meša kreč.

Danas nam je prilično jasno, kada iskreno pogledamo u sebe, da uglavnom samo izgledamo kao odrasli, a naša tela, opterećena strahom od starenja

i krhkosti, iznutra najčešće naseljavaju uplašena deca. I dok pričamo o uspehu, projektima i na društvenim mrežama gradimo persone za internete, dok sedimo na beskrajnim sastancima koji su mogli da budu i mejl (ne onaj nepotrebno dugačak i/ili pasivno agresivan), dok se umotavamo u čebe sa šoljom čaja nakon još jednog stvarno napornog dana, mislimo: *nemoguće da je ovo što živimo zapravo sve što život jeste.*

Narednog jutra opet slušamo uplašeno lupanje svog srca, nosimo *kafu za podneti* ponavljajući *moj posao me ne definiše*, a u pozadini se čuje *Topolska 18*. Kirija u Beogradu košta toliko da odavno znamo kako se nigde ne smemo previše skućiti i opustiti, ništa više nije sigurno, jer sutra može da bude vreme za novu selidbu.

U tom vrtlogu nestabilne svakodnevice, nekim čudom, ipak nismo izgubili veštinu uočavanja lepote i slušanja onog dela nas što se još nije odrekao snova. On zna da se život jednog bića, sasvim jedinstvenog, ne sme svesti na biranje između korpo kutije izmišljene sigurnosti i freelance nestabilnosti koju zovemo slobodom. Verovali smo da možemo mnogo više od ovoga, nećemo valjda sad odustati.

Kad nam zatreba ohrabrenje, pronalazimo Sadmics ilustraciju, koja kao da je crtana baš za nas, i konačno smo kod kuće – u tom susticanju linija i boja koje nežno, a hirurški precizno opisuju naše živote, čak i teret briga koji nosimo može malo da odmori.

Na trenutak se vraćamo unazad, opet smo u onoj istoj sobi, za onim istim, prvim, voljenim računarom. I dalje možemo da osetimo to snažno poverenje u onu magičnu verziju nas koja tek treba da nastane i da se setimo onoga što smo još tada dobro razumeli: granice za snove postoje samo zato da bismo ih iznova prevazilazili.

Please, don't feed the anxieties.

Lana Nikolić
slobodna novinarka i aktivistkinja

MAPA KNJIGE

BREG KLASNE
NEJEDNAKOSTI

ŠUMA
EGZISTENCIJALNE
KRIZE

13

JEZERO
KREATIVNE
BLOKADE

75

47

JAMA
NOSTALGIJE

95

VRTLOG
GRADSKE
INFRASTRUKTURE

153

OLUPINA
POSTKAPITALIZMA

123

**ŠUMA
EGZISTENCIJALNE
KRIZE**

Tragičari,
Melanholicci,
Hronično umorni,
Ispijeni,
Ubijeni u pojam,
Nostalgicari,
Apatični,
Nihilisti,
Pesimisti,
Patetičari,
Rezignirani,
Cmizdravci,
Bezvoljnici,
Potonuli,
(odnosno, svako
normalan ko živi u Srbiji)
Na pravom ste mestu.

Utišajte
mobilne telefone.
Načnite kokice.
Odložite svoje šešire
(jer neko sedi iza vas).
I spremite se za
scene iz melodrame
zване Život.
Predstava se prikazuje
u punom koloru
i najnovijoj
2d tehnologiji.

PREDSTAVA POČIN, E!

MESTIMIČNO
ANKSIOZNO

17

POSLE KOLIKO TAČNO PROIZVODA
ZA NEGU KOŽE SE OSETIŠ KAO
DA IMAŠ KONTROLU NAD ŽIVOTOM?

**BREG
KLASNE
NEJEDNAKOSTI**

DOBRODOŠLI!

Vrli čitaоче, ulaziš u predvorje više srednje klase. Odbaci svoje duge gaće i navuci aktivni donji veš. Zakuvaj kaficu, a onda je prospri, pa se uputi ka prvom specialty coffee lokalu. Otisni se u predele svog grada gde fontane liju maslac, bebe nose preskupe benkice, a džemperu su 90% kamšir i 100% preskupi.

48 Ali prvo: Nomen est omen! Dalje ne možeš sa svojim imenom! (Osim ako se zoveš Arsenije Hadži Nikolajević, onda slobodno nastavi.) Prvo pronađi svoje višasrednjaklasa ime, a zatim uživaj u osećaju višegeneracijskog bogatstva do kraja ovog poglavlja.

Pred tobom su zapažanja o navikama, proizvodima i hobijima više srednje klase. Zaključci su pažljivo doneti na osnovu menija fine dining restorana, ostataka noćnih bazara i uticajnih postova na LinkedInu.

slovo imena

A - D Kašmir

Đ - I Epl

J - M IPA

N - R SkiPas

S - F Koncept

H - Š Kripto

dan rođenja

01 - 05 Zanzibar

06 - 10 Asparagus

11 - 15 Hvar

16 - 20 Snoubord

21 - 25 Premium

26 - 31 Padel

ZDRAVO! MOJE IME VEČERAS JE :

Godine 2025. nove ere, kriza troškova života razulareno pogađa gotovo sve slojeve društva. Cene kirije, struje i koktela postaju astronomske. Ulazak u supermarket košta 2.000 dinara, bez obzira na to šta se kupuje, a prodavnice razmatraju naplaćivanje korišćenja samouslužnih kasa. Cene dezodoransa izlaze iz okvira ekonomskih grafikona koji ih prikazuju. Do tada uobičajene namirnice postaju statusni simboli, te maslac dobija posebne uređaje koji štite ovo skupoceno blago od krađe. Maslac ovim, po prvi put u novijoj istoriji Balkana, postaje statusni simbol više srednje klase.

50

VSK IZ KRUGA DVOJKE: KADA TVOJ IZVOR
ZDRAVIH MASTI NE DOLAZI IZ AVOKADA, ONDA
DOLAZI IZ *RUČNO PRAVJENOG MASLACA*

NIŽA SREDNJA KLASA: MARGARIN SA
MASLACEM. BOJI ŽIVOT U TRAGOVIMA

Shema 2.1 Klasni sistem po maslacu

Daljim ispitivanjem fenomena, profesor doktor Jorgovan T. Maslovec otkriva da se putem maslaca i njegove uže i šire familije mogu opisati društvene klase. Osim piramide Maslovec predlaže i Laktozni Indeks nejednakosti raspodele bogatstva. U 2024. godini, Laktozni Index iznosi 1.217%.

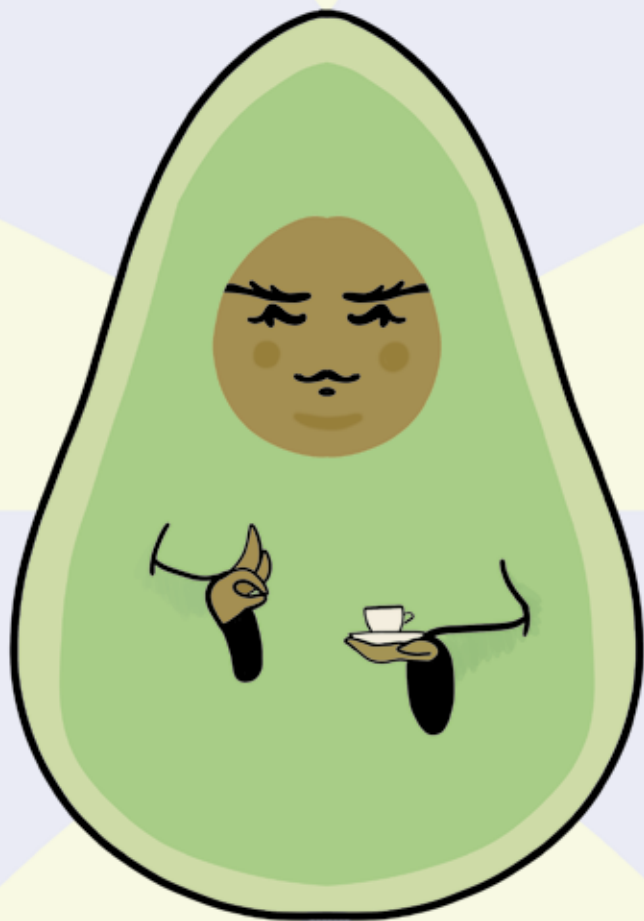
TOP 1%: MASLAC SA TARTUFIMA.
NE MOŽE PUTER U GROB DA SE PONESE.
JUST SAYIN'.

VIŠA SREDNJA KLASA: JEDE SE MASLAC,
ALI CENA I DAJE ŠTIPA ZA OČI

RADNIČKA KLASA: STONI MARGARIN.
BOJI ŽIVOT U TRAGOVIMA.

sv

av

ok

ad

ZAŠTITNIK VIŠE SREDNJE KLASE

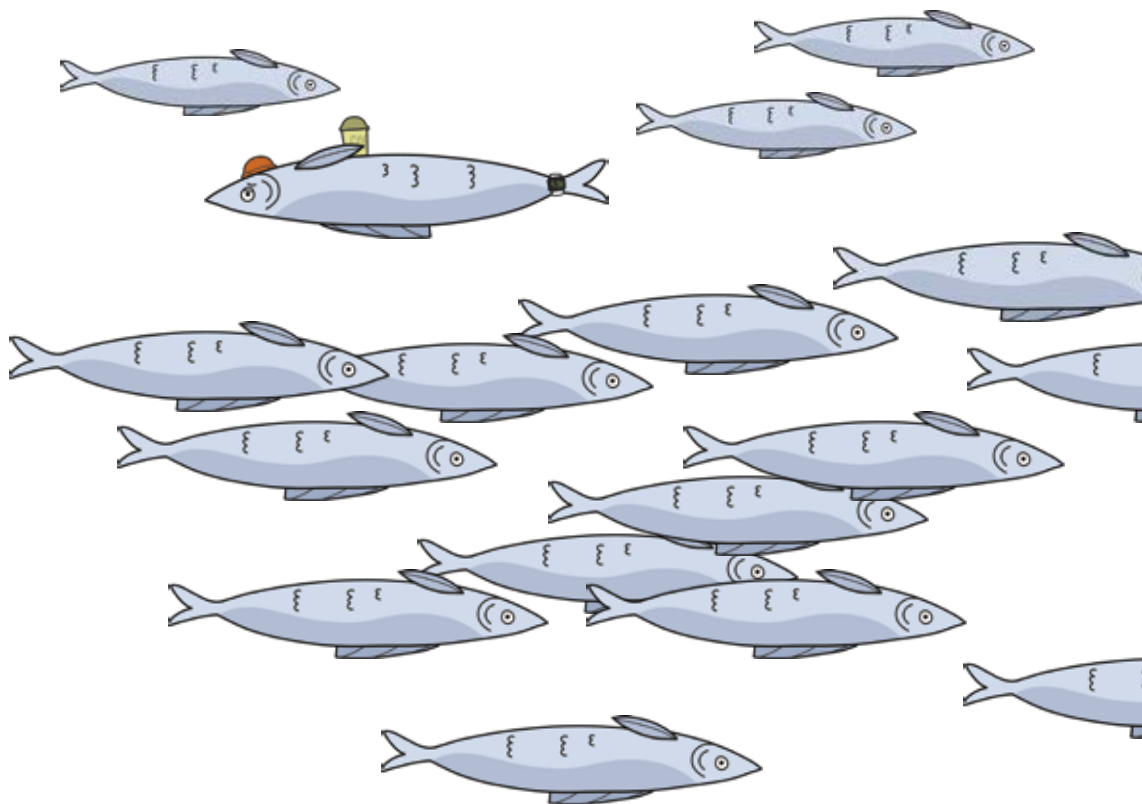
Sveti Avokadencije predstavlja sveca zaštitnika više srednje klase.

Rođen je na teritoriji severne Italije, tradicionalno se predstavlja sa šoljicom espresso kafe zrna bolivijskog porekla. Ukoliko ste pripadnik više srednje klase i poštujete Svetog Avokadencija, veruje se da nikada nećete imati problem da pronađete mesto u kratom ruskom bistrou, te da će vaš avokado uvek biti savršeno zreo.

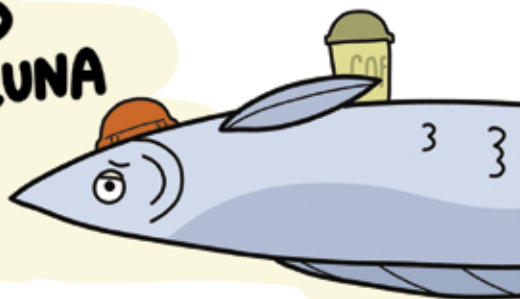
Sveti Avokadencije propisuje poštovanje nedelje kao svetog dana za branč, korišćenje Mac računara, nošenje džempera koji su isključivo od 100% kašmira, kao i ljubljenje bližnjeg svog, pod uslovom da ume da skija.

Razmatranjem navika, obrazaca ponašanja i potrošnje, utvrđeno je da je tipičan predstavnik ove klase inćun. Inćun je riba koja izgleda kao sardina, pliva kao sardina i ima ukus kao sardina; ali zapravo je mnogo ekskluzivniji rođak sardine. Može se prepoznati po tome što nosi pametni sat na repu, a jedno peraje je evoluirao tako da čvrsto hvata plastičnu šolju kafe za poneti, čak i u dubinama okeana.

Inćun živi u konzervi na dva sprata, na području istorijskog Vračara, Dorćola i Novog Beograda (do bloka 30). Kreće se u jatima drugih inćuna, koji se pomalo štreću kada ih neko pomeša sa sardinama. Inćun čeka u redu za branč, gde će pojesti šestostruko precenjena jaja. Njegova hrana je *organic*, a proizvodi koje kupuje su *small batches only*. Inćunu su putovanja hobi. Pomalo se čudi što sardina nema kulturu putovanja. Pošto nema noge, ne može da skija, ali vozi snoubord na francuskim Alpima.

DNEVNI RASPORED JEDNOG INČUNA

- 05.30 - JUTARNJI DOUGING
- 06.55 - PAJENJE KUĆNOG ESPRESSO APARATA
- 07.40 - SLUŠANJE BIZNIS PODKASTA
- 08.45 - GLEDANJE LJUDI KOJI IDU NA POSAO
- 10.30 - POSLOVNI SASTANAK
(UKLJUČENJE SA VERANDE)
- 12.20 - B R A N Ć
- 13.00 - VREME ZA SAMOREFLEKSIJU
- 13.02 - PISANJE POSTA NA INTERNETU
- 14.00 - DOPAMINSKI DETOKS
- 16.47 - SLANJE URGENTNOG ZADATKA TIMU
- 18.00 - SUNSET YOGA
- 19.30 - POSETA GRADSKOG KULTURNOG
DOGAĐAJA

JEZERO
KREATIVNE
BLOKADE

BALADA O TOZI VAMPIRU EX PISCU

Ovo je priča o Tozi vampiru-piscu,
bratu od tetke čuvenog Vlada.
Jednom je, usled lošeg prijema romana,
Popio krv svih meštana omanjeg grada.

Toza se rodio davno,
Hiljadu šesto sedamdeset...
(Hm, ne sećam se više)
I više od svega na ovome svetu
Toza je žarko želeo da piše.

STANITE!
NISAM DOŠAO DA
PIJEM KRV NEGO DA
PRIKUPĀM KNJIŽEVNU
GRADU!

Da piše eseje, romane, poeme,
Sonete, epove, novele i knjige,
Da popuni izloge knjižara
U svakom većem gradu...

Ali svakoga dana,
od nedelje do petka,
I tako vekovima, bez izuzetka,
Imao je kreativnu blokadu!

Sedeo je Toza ispred sto papira,
pisaće mašine i računarskog ekrana,
gledao u prazno nebrojeno dana,
Toliko dugo, da je na kraju
Iz očaja rekao:

DAN, U SPAVAM,
NOĆU IMAM
KREATIVNE BLOKADE

JAMA
NOSTALGIJE

TOTEMI DOMAĆINSTVA

Pred tobom su Totemi domaćinstva, predmeti i delovi nameštaja koji su uspeali da se vinu do kultnog statusa. Nisu najlepši i najskuplji, ali je najverovatnije da bi preživeli udar asteroida.

96

Idemo Bulevarom Nostalgije i Avenijom Sećanja kako bismo odali počast ovim herojima, te ih sačuvali od zaborava pred najezdom jako lepih, modernih stvari.

Ali, pre nego što uđemo u samo domaćinstvo, put nas vodi kroz Prosečno srpsko dvorište, poprište društvenog života i mikrolokaciju za proizvodnju njegovog veličanstva Ajvara.

PROSEČNO DVORIŠTE INVENTORY

+8 ENERGY

+3 ENERGY

+12 HEALTH

+6 HEALTH

+3 ORDER

+9 SPEED

+4 ENERGY

+11 DAMAGE

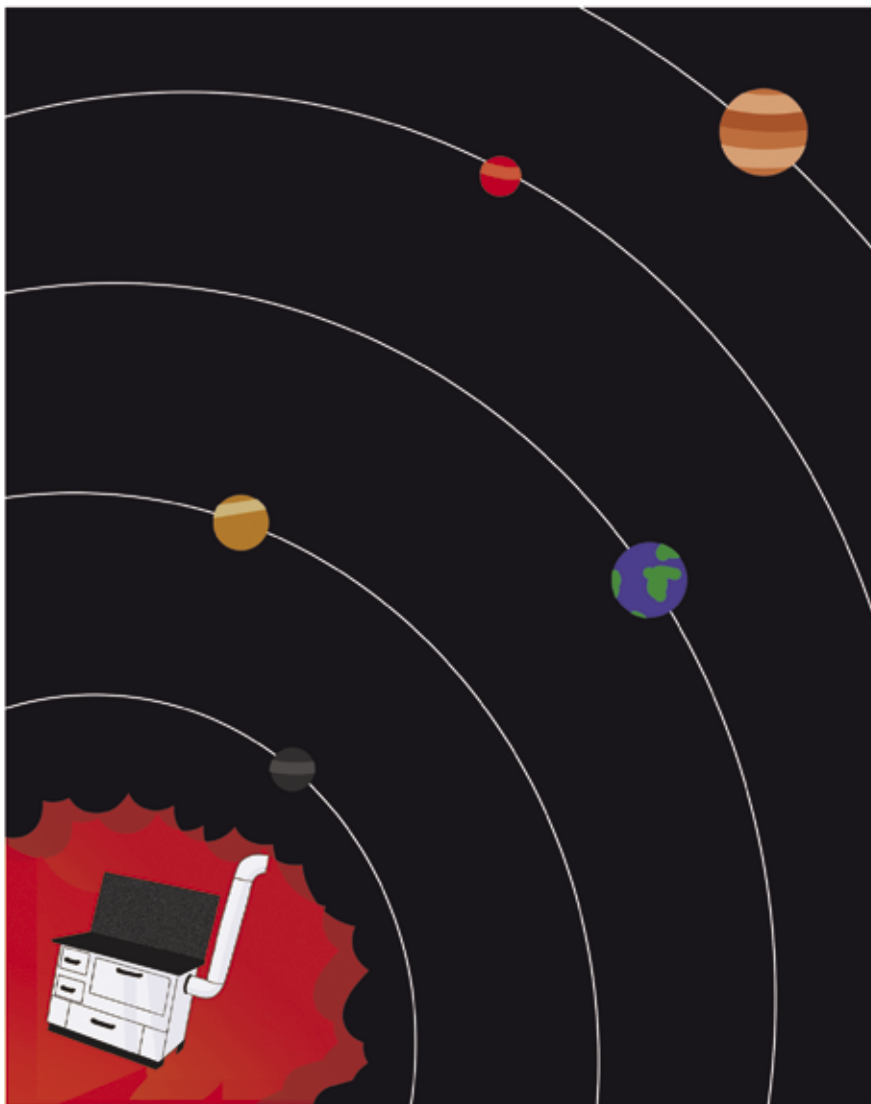

+4 ATTACK

ŠPORET NA DRVA

98

Voz ima mašinovođu. Tramvaj ima konduktera. A šporet na drva ima Babu. Ona zna kako da zapali vatru i bez hepo kocke. Zna kada se čisti SOLUNDAR (tako se kaže, šta me gledate). Zna kad treba sitno drvo, a kada cepanica. Kad porasteš, dovoljno da se kvalifikuješ za matorog konja, baba će ti poveriti zadatak. Daje ti uputstvo da ubaciš drvo na svakih dvadeset minuta dok ona pije kafu kod komšijske babe. Kažeš da ćeš to uraditi, pa zaboraviš, čitajući knjigu. Interval pažnje ti traje deset sekundi. Baba se ne ljuti, ali sigurno pomisli da od tebe neće biti ništa. Do pola je u pravu. Ne kaže ti ona to, samo te pita hoćeš li vuneni prsluk, dok se vatra opet ne razgori.

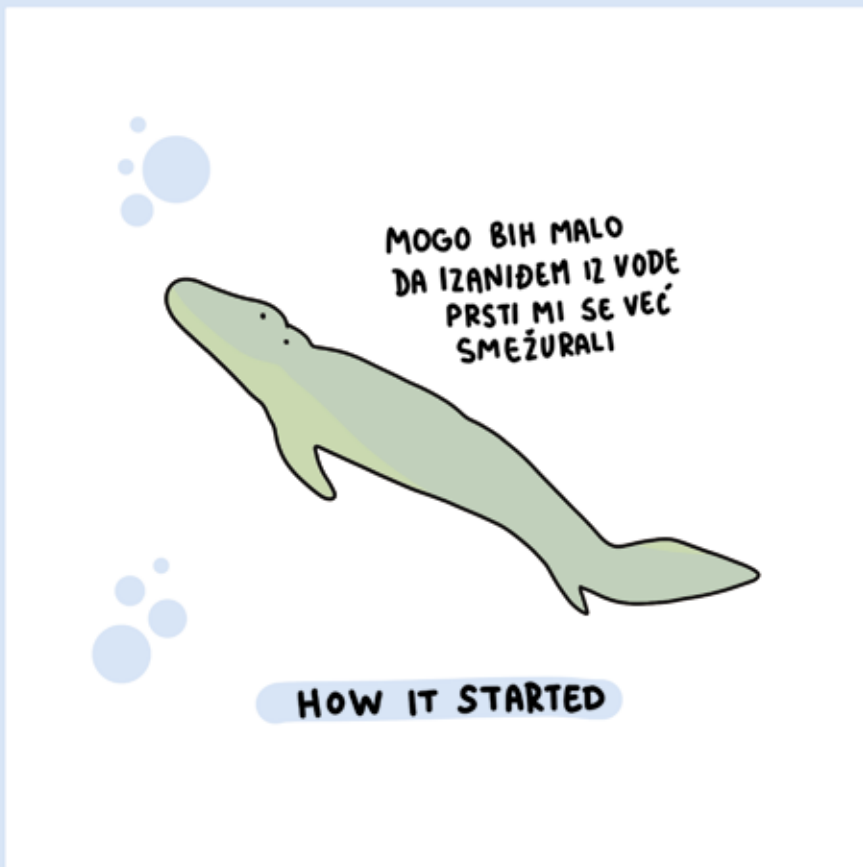

HA HA HA

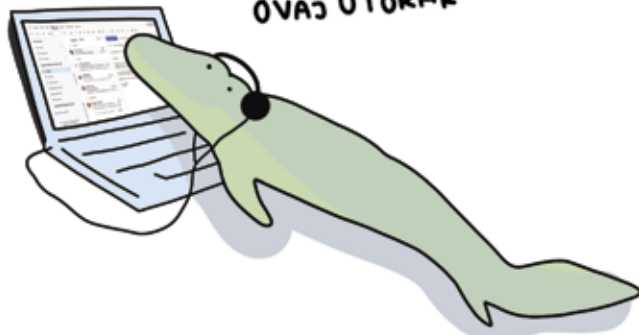
Prošle srede, u tačno 19.42 po lokalnom vremenu, iz sale 13b čuli su se nezampaćeni zvuci. Neko se grohotom smejaao. Kada je Office Culture tim stigao na lice mesta, nikoga nije bilo. Pronašli su samo blok post-it papirića na podu sa serijom, navodno, komičnih crteža.

U nastavku sledi pregled dokaza protiv počinioca.

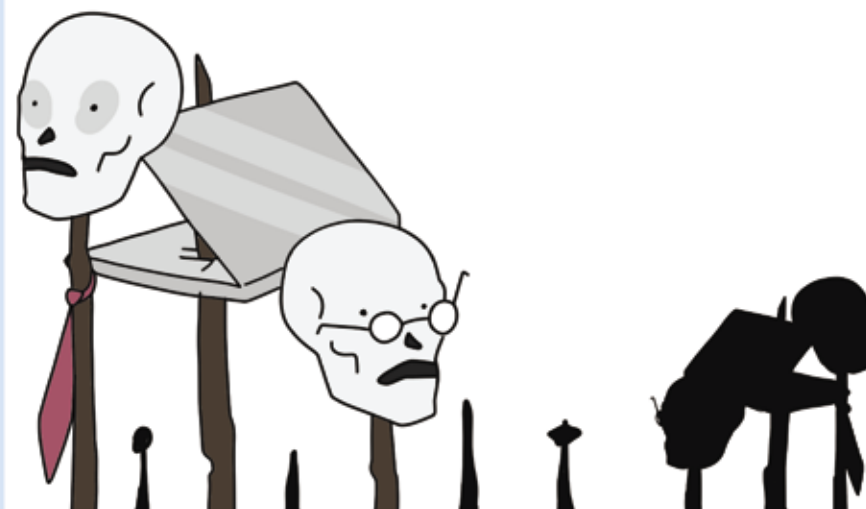
'BEM TI JA
OVAJ UTORAK

HOW IT'S GOING

OVAKO PROLAZE NAŠI
NEPRIJATELJI. NAČISTO IH
UDAVIMO SASTANCIMA

135

dokaz 3

Razmisli gde si najčešće nedeljom ujutru i saznaj ko je tvoj gradski patronus. Kviz originalno izašao u godišnjem broju Oblakodera iz 2023.

BUVLJAK BUBA

168

Poznajе sve sekendice
od Borče do Miljakovca.
Nedeljom ujutru na buvljaku
lovi ploče i drangulije.
Uzrečica: „Može ovo za 100?”

BRUNCHAR HISTORICAL

Nedeljom ujutru pije fertrejd
kaficu i jede avokado tost.
Zna šta je kapar,
ne mora da gugla.
Uzrečica:
„Hoćemo na branč?”

KAUČ
KROMPI

Vraća se kući poslednjim dnevrim, ako uopšte izađe. Ujutru još uvek u pidžami... od petka. Uzrečica: „E, iskrslo mi nešto..”

NEDOS
PATAK
PAŽNJE

Nema pažnju. Ovo malo što ima potroši na TikTok. Nedeljom ujutru na WC šolji, skroluje u beskonačno. Uzrečica: „Haha” (na link koji nije ni otvorio).

BEBI PENZOS

170

Voli sve što vole stari.
Nedeljom ujutru na pijaci.
ZOVE na telefon i skuplja
kupone za noževe. Uzrečica:
„Jesi gledao Poteru?”

VIKEND VIKING

Izlazi u grad poslednjim
dnevnim. Samo vikendom.
Al' vikend traje od četvrtka
do nedelje. Nedeljom ujutru
i dalje na žurci. Uzrečica:
„Gde je after?”

MORAMO
NA KAFU OVIH
DANA

OBAVEZNO!

171

DVE PARALELNE LINIJE
KOJE SE NIKAD NE SRETNU